

Svet drog in zasvojenosti je vzporedni svet. O njem tisti, ki vanj nismo vpleteni, vemo zelo malo. Pa še to, kar vemo, je prežeto s predsodki. V svetu drog živijo zasvojenci, njihovi prizadeti najbližji in prekupčevalci. Ta svet pekla nam v knjigi *Nedokončana zgodba* prikazuje Nuša Januš. Upokojena laborantka in mama Tine, zasvojenke, ki jo je heroin pri šestintridesetih letih poslal na oni svet. Knjiga je vodnik za mladostnike in starše. In vsej družbi v opozorilo, da bolj poskrbi, da naši otroci ne bi zdrsnili v peklenški svet drog.

Nuša Januš pripoveduje o okoliščinah, ki so njeno hčerko pahnile v svet mamil. Opisuje njun boj, da bi se osvobodila opoja drog. In kaj vse je preprečilo uspešno rešitev. Kot mama razsvetljuje, kako se je spoznavala s svetom drog, kako droga do neprepoznavnosti spremeni ljubljenega človeka in kako bi morali bližnji ravnati, da bi svojim zasvojenim otrokom čim bolj pomagali nazaj v resničnost.

Zaradi drog so najbolj na udaru mladi, ko preživljajo občutljivo odraščanje. Preprodajalci prežijo na mladostnike v stiski; ne iščejo mladostniki drog. Je tu največja nevarnost? Lahko starši to s čim preprečijo?

Strinjam se, da so preprodajalci drog velika nevarnost za mlade. Grozljivo jih je videti postopati pred šolami, kjer lovijo svoje žrtve. Vendar mislim, da kljub stiskam, katere otroci doživljajo doma ali v šoli, kar takoj ne posežejo po drogi. Bolj nevarni so mladi, ki že imajo izkušnje z drogo in se družijo s takimi, ki tega še niso izkusili. Ključnega pomena je družba, v kateri se znajdejo. Seveda starši lahko pomagajo s tem, da se z mladostniki veliko pogovarjajo o nevarnosti drog. Pa ne samo o tem, temveč tudi o vseh njihovih problemih. Če so z njimi povezani, nekako začutijo njihove stiske. Veliko vlogo ima tudi otrokov značaj. Jaz imam dve hčerki. Tina je bila že od otroštva malo težavna. V gimnaziji je vedno ime-

Droge ljubezen ne premaga

Starši, ne obtožujte se!

la družbo, ki mi ni ravno odgovarjala. Pri mlajši se to ni dogajalo in nikoli je ni bilo treba opominjati glede ure prihoda domov. Tina je nekoč rekla, da se je znašla z nepravimi ljudmi ob nepravem času na nepravem mestu.

Pretrsljivo je sporočilo vaše knjige, da starševska ljubezen ne more premagati otrokove odvisnosti od drog. Nasprotno, brezpogojna starševska ljubezen je pri tem celo največja motnja. Verjetno bi vsi starši tu padli na izpitu. Kako dolgo ste potrebovali za to spoznanje?

Ja, starši padejo na tem izpitu. Nekajkrat sem tudi jaz. Preden spoznaš, da brezpogojna ljubezen prej škodi kot koristi, preteče kar precej časa. Veliko ga preteče tudi, preden se sprijazniš, da je tvoj otrok zasvojen. In še dolgo potem te vodi jo čustva. Ko pa doživiš grozne stvari, ki jih prinese zasvojenost, poskušaš vklopiti tudi razum. Pri tem mi je bilo v veliko pomoč Društvo UP. Na vsakem sestanku sem pridobila malo dodatne moči, da sem lahko končno ukrepala. Kajti prepustiti otroka cesti, čeprav je polnoleten, je najtežja stvar, ki sem jo naredila v življenju. Pri nekaterih tega ni potrebno narediti, saj se že prej odločijo za zdravljenje. Vendar dneva, ko je odhajala, ker je zavrnila zdravljenje, ne bom nikdar pozabila. Še danes mi za kratek čas zastane srce.

Najboljša pomoč zasvojenemu otroku je čimprejšnja usmeritev na strokovno zdravljenje, v terapevtsko skupnost. Kam se lahko starši obrnejo po pomoč v Sloveniji?

Na Društvo UP, na Zavod Pelikan – Skupnost Srečanje, na Skup-

Preden spoznaš, da brezpogojna ljubezen prej škodi kot koristi, preteče kar precej časa.

nosti Don Pierina, na Reto center. V Ljubljani je tudi detoksikacijski center v bivši vojni bolnici na Zaloški cesti.

Robert Schwartz v knjigah »Načrt duše« in »Dar duše« piše, da svoje življenje načrtujemo že pred rojstvom, da se naučimo lekcij, ki nam bodo pomagale v duhovnem razvoju. Pogostokrat je del tega načrta tudi zasvojenost z drogo, tako za starše kot zasvojenе otroke ...

Tudi sama mislim, da nam je že ob rojstvu začrtana usoda. Ob takih tragedijah se trudimo, da bi jo nekako obrnili v drugo smer. Toda nikoli nam ne uspe. Ob vsem, kar sem doživljala, sem si včasih želela, da se to konča. In se je. Ko se je po toliko letih moja hčerka spet vdala drogi, nisva ne jaz ne ona imeli več moči

Nuša Januš

za boj. In prišla je smrt. Ljudje mislijo, da je to najhujša stvar. Toda ni. Nehale so se telesne in duševne muke. Takrat nisem mislila nase, ampak nanjo. Rešena je bila trpljenja. Droga namreč prinese veliko več trpljenja kot užitka. Na koncu to ni bila več moja punčka, ampak tujka in težak bolnik.

Kaj bi dejali staršem, ki sami sebe obtožujejo, da je otrok zaradi njih zapadel v zasvojenost od drog?

V vseh teh letih sem krivila sebe. Še danes se včasih vprašam, kaj bi bilo, če bi ... Vendar ne, nisem kriva za vse to. Zato, dragi starši, ne obtožujte se! Otroci, ki se zatekajo k drogi, niso žrtve napačne vzgoje, niso samo iz neurejenih družin. Droga ne izbira. Zasvojeni prihajajo tako iz problematičnih kot tudi urejenih družin, iz mesta in podeželja ... Če pa pride do tega, si ne zatiskajte oči. Poskusite se pogovoriti z njimi, jim stati ob strani in čim prej poiščite strokovno pomoč.

V knjigi »Lažnivi sli – kako zasvojljive droge poškodujejo možgane« piše, da je za zasvojenost poleg telesne odvisnosti potrebna tudi stopnja psihične odvisnosti od droge. Ta pa je odvisna od zrelosti uživalca v času, ko prične jemati droge. Kako bi lahko pomagali mladim, ki so še nezreli in torej zelo dovzetni za zasvojenost?

Ja, telesna zasvojenost je pri vsem tem še najmanj. Zasvojenec se telesno očisti v sorazmerno kratkem času. Vendar droga na žalost ostane »v glavi«. Na vprašanje, kako se počuti sedaj, ko je »zdrava«, mi je hčerka odgovorila, da telesno ne

Foto: N. Müller

Družba zasvojenca še vedno odklanja, ker o drogi in njihovem življenju vedo zelo malo; ne vedo, da je zasvojenost bolezen.

čuti potrebe po drogi, vendar ne mine dan, da ne bi pomislila nanjo. Torej, kot pri vsaki zasvojenosti, jo moraš premagovati vsak dan sproti. Pomaga tudi, če imaš določene načrte, cilje za nadaljnje življenje. V Sloveniji je še vedno problem pomoč pri vključevanju teh ljudi v nadaljnje življenje. Družba jih še vedno odklanja, ker o drogi in življenju zasvojenec vedo zelo malo ali celo nič; ne vedo, da je zasvojenost bolezen. Težave nasto-

pijo pri zaposlovanju, šolanju in še marsikje drugje. V šolah se o tem premalo govori. Bilo bi zelo poučno, če bi, kot to delajo v tujini, o svojih izkušnjah v šolah spregovorili zdravljeni zasvojeni. Mladi mlade raje poslušajo.

Ali je sploh možno uspešno zdravljenje zasvojenec od droge brez podpore terapevtske skupnosti?

V vseh letih, ko se boriš za svojega otroka, se mnogo naučiš. Sama sem mnogo prebrala, učila sem se od drugih staršev, hodila na predavanja. Čim več veš, lažje pomagaš. Vendar mislim, da brez strokovne pomoči ne moremo pomagati. Vsekakor svetujem, da starši poiščejo pomoč strokovnjaka.

Alkoholiki denimo ne smejo štiri ali pet let poskusiti niti

kapljice alkohola, da ne bi zaradi spremenjene biokemije možganov ponovno zapadli v alkoholizem. Vaša hči je bila v teravpetski skupnosti le tri leta. Se vam zdi dovolj, da bi se zares ozdravila zasvojenosti?

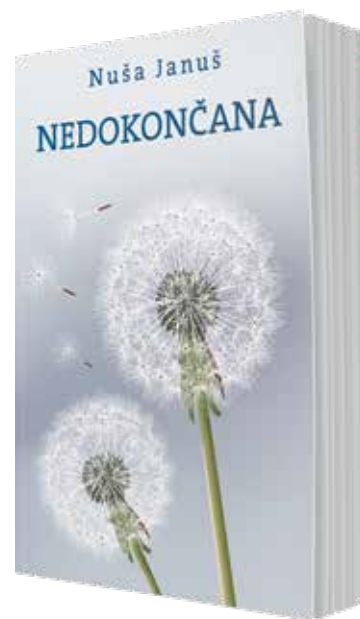
Ja, moja hčerka je končala triletno zdravljenje. Je pa to nekje doba, ki je potrebna, da usvojijo vse, kar jim potem pomaga v življenju. Po tem obstajajo tudi integracijske skupnosti, ki pomagajo pri vključevanju v nadaljnje življenje. Vendar morajo nadaljnje življenje vzeti v svoje roke. V skupnosti jih učijo odgovornosti in samostojnosti. Čeprav so tam nekako varni, je najhujša preizkušnja šele zunaj. Zasvojeni niso ozdravljeni, so zdravljeni. Tukaj ni čudežnega zdravila, ki bi ozdravilo to bolezen.

Spoznali ste, da hčerki ne morete pomagati, če se sama ne odloči, da želi na zdravljenje ...

Človek, ki je polnoleten, se mora sam odločiti. Pa tudi pri mladoletnih to ni samo odločitev staršev. A popolnoma prostovoljno skoraj nihče ne odide na zdravljenje. Če pa se stvar ponovi, je še težje. Moja hčerka je drugič obupala nad seboj. Vsa moja podpora in ljubezen – čeprav sem si prisegla, da skozi to ne grem še enkrat – ni pomagala.

Kaj je poslanstvo vaše knjige?

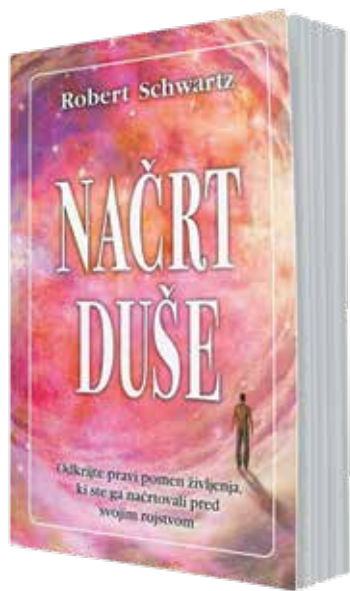
Da jo preberejo tako mladi kot starejši. Tako starši, ki sumijo, da je z njihovim otrokom nekaj narobe, kot tudi tisti, ki

Knjiga Nuše Januš je na voljo na www.misteriji.si, cena je 14,90 €, v prednaročilu do 4. junija 11,92 €.

o drogi ne vedo dosti. Vsak bi se moral zavedati, da se kaj takega njemu lahko pripeti jutri. Upam tudi, da bo komu v pomoč, saj se vsaka zgodba ne konča tragično. Upajmo na čim več srečnih koncev!

Eva Majnik ✨

V knjigah »Načrt duše« in »Dar duše« se poučimo o globljem pomenu težkih življenjskih preizkušenj, kot je tudi zasvojenost z mamili, in zakaj smo jih načrtovali že pred rojstvom. Knjigi sta dosegljivi na Misteriji.si, cena prve je 24,90 €, druge pa 29,90 €.

Misteriji v živo

Zadobrovska 88,
Ljubljana
Organizira: MUNAJ,
Taja Vetrovec s.p.

Srečanje z avtorico knjige Nedokončana v »Misterijih v živo« bo v sredo, 13. junija, ob 18. uri. Prijave na www.munaj.si v Munaj učilnici oziroma na info@munaj.si ali z SMS sporočilom na 041/677 089.